

Medlemstidning

Nr 2 * juni 2016

DBW:s Botaniska Trädgårds Vänner

Medlemstidning DBW:s Botaniska Trädgårds Vänförening

Nr 1 2016 Årgång 6
ISSN 2001-1784

Redaktörer:

Ann-Britt Magnusson
annmag@telia.com
Jan Calderon
jan@calderon.se

Ansvarig utgivare:

Wiveka Schwartz
wiveka.schwartz@hotmail.se

Omslagsbild: Halsbandsflugsnappare

Foto: David Lundgren

Baksida: Ormbunksblad

Foto: Anette Blomberg

Övriga foton: Ann-Britt Magnusson om inget annat anges.

Hemsida: <http://vanner.visbybotan.se>

Texter

Agnita Ekman
Anette Blomberg
Ann-Britt Magnusson
Wiveka Schwartz

Bilder

Anette Blomberg
Ann-Britt Magnusson
David Lundgren
Björn Magnusson
Göran Hellström
Karin Zander
Mart Marend
Rolf Kokkonen
Solveig Artsman
Sonja Johansson

Tack till alla!

Innehåll:

Redaktören	3
Ordföranden har ordet	4
En ordförande till	5
Ovalen genom åren	6
Sommarresan	11
Sommarprogram	12
Gotlandsfloran	14
Biologisk mångfald	16
Min botaniska trädgård	20
Trädgårdsmässan	22
Recept rabarberpaj	23

MEDLEM 2016

Så här fortsätter Du att vara eller bli medlem:

Genom att betala in medlemsavgiften (150:- för enskilda personer och 500:- för organisationer) på **bg 789-0122 fortsätter Du att vara** medlem i Botans Vänförening.

Du som vill bli medlem betalar på samma sätt.

Glöm inte att skriva Ditt **namn och adress** på inbetalningskortet eller som meddelande om Du gör en internetbetalning! Ange gärna även **e-post-adress**.

Om vi inte kan identifiera inbetalningen kan Du komma att strykas från medlemslistan.

Om det är en organisation som betalar behövs namnet på **kontaktpersonen också**.

VÄLKOMMEN!

Solen lyser!

**Försommaren står i sitt vackraste flor!
Syrenernas knoppar har öppnat sig,
Botaniska trädgårdens Oval har börjat visa
sina färger och det känns som om det blir
sommars i år igen.**

Men - det är torrrt!

Vi har fått vattningsförbud över hela ön och vi oroar oss för hur det ska gå, kanske inte så mycket för våra trädgårdar utan för vårt jordbruk, våra hushåll och hur vi ska klara oss framöver, nästa år och nästa... Vi får alla hjälpas åt att spara på vattnet och hoppas att vi välsignas med regn framöver.

Tills dess får vi njuta av stunden, gå omkring i den underbara sommarkvällen, delta i uteaktiviteter, lyssna på musik i Botaniska trädgården och höra goda föredrag.

F o m nästa nummer av Medlemstidningen kommer Jan Calderon att vara ansvarig för innehållet. Han valdes som ny ledamot i styrelsen vid årsmötet och har stor vana vid tidningsarbete. Alla kan dock hjälpa till med att sända material till redaktören så han slipper skriva allt själv! jan@calderon.se är mailadressen.

Ann-Britt Magnusson
redaktör

Alla våra
arrangemang
sker i samarbete
med Vuxenskolan.

Mannaaskens blomning Foto: Karin Zander

Ordföranden har ordet

DBW:s Botaniska trädgård, en pärla i världsarvet.

Trädgårdsmässan på Kongresshallen Strand 9 -10 april, den första på Gotland av sitt slag, blev en verklig succé.

När mässan öppnade klockan 10 på lördagen ringlade kön av besökare ända upp till porten vid Donners plats. DBW:s Botaniska Trädgårds Vänner deltog med en utställning, vackra foton från trädgården tagna av styrelseledamoten Solveig Artsman, samt gamla vykort. Vi delade ut en broschyr om trädgården och ett vykort med 60årsjubilerande magnoliaträdet.

Det finns många trädgårdsföreningar på ön och alla var representerade på mässan. Varje förening har sitt syfte, program och målgrupp.

Vår förening vill göra gotlänningarna medvetna om "Botans" stora betydelse, inte bara för rekreation, upplevelse och turism, utan även vad den 160 år gamla trädgården och dess plantskola betytt för gotländsk trädgårdsodling.

Fram till trädgårdens stora omdaning 1929 såldes här fruktträd, bärbuskar och plantor och gavs inspiration och råd om plantering och skötsel.

Vad betyder Världsarvet för Botaniska Trädgården?

I besluten om Världsarv står att det även ska innefatta grönområden i och i närheten av staden, men har några medel

Stenkyrkeäppelträdet, som trots att det nästan gått av och fallit omkull, lever och bär frukt!

Foto: Karin Zander

kommit trädgården till del?

Under hösten kommer vi att ta upp denna fråga och försöka belysa den på olika sätt.

För närvarande har trädgården nära 400 000 besökare årligen, men då kryssningskajen står färdig, kommer säkert besöksantalet att gå upp emot halva millionen.

Låt oss hoppas och kämpa för att det kommer att finnas ekonomiska förutsättningar så att DBW:s Botaniska Trädgård den dagen är lika välskött och vacker som nu.

Wiveka Schwartz

Ordf. DBW:s Botaniska trädgårds Vänner

Lunddocka (*Glaukidium palmatum*) Foto: Karin Zander

Ovalen

Text: Ann-Britt Magnusson
Foto: Tord N Porsne, Mart Marend, Ulf Kallenberg, Ann-Britt Magnusson, Björn Magnusson, Solveig Artsman

Vad ska Ovalen få för färger i år?

Frågan återkommer varje år och det är lika spännande att vänta på att de växter som tittar upp ska visa sina "rätta färger". I det här numret har jag samlat ihop lite bilder från förr och nu som visar hur det har sett ut.

Den första bilden jag har visar Ovalen från 2005 med en lækker färgkombination. Bilden är tagen av Tord N Porsne inför den lilla boken, som Bengt Rosén skrev för några år sedan om Botaniska Trädgården.

En av mina favoritbilder är den, som Björn Magnusson tog för några år sedan

(tyvärr har jag varit slarvig och inte antecknat årtalet). Troligtvis är det 2008. Ovalenrabatten kikar fram bakom grenar från en buske i närheten (nedan till vänster).

Färgerna är inspirerade av vad som händer runtom trädgården, i Sällskapet DBW, i samhället osv...

2014 kunde vi se DBW:s färger i Ovalenrabatterna eftersom Sällskapet då fyllde 200 år.

Att sätta ihop den här bildkavalkaden har varit lite svårt för mig eftersom det är så många färger, men bilderna avspeglar det färgspel, som finns i naturen och som vi människor gärna vill vara med och leka i.

Se och njut!

Ovalen 2010

2010

Gult och rött - det brinner!
Ulf Kallenberg sände bilderna till mig och jag tyckte då att färgerna var påträngande, men nu i efterhand njuter jag av dem!

2011

Sommaren 2011 var Ovalen full av röda och rosa Pelargonium (nedan). Blommorna lyste och man blev glad av att se dem. Att pelargonier kan vara så fina!

2012

2012

Sommaren 2012 gick tonerna i grått och grönt. Milda färger som gjorde att kolonnens rosa rosor syntes som ett utropstecken.

2013

En ljuv blandning av vitt, gult, blått och limefärgat.

2013

2014

2014

Detta år fyllde Sällskapet DBW 200 år, vilket firades med pompa och ståt. I trädgården syntes detta genom att man valt DBW:s färger rött och vitt till sina tulpaner i Ovalen.

Foto: Mart Marend

2015

2016

Så var vi då framme vid 2016 - vita narcisser, rosa och lila tulpaner!

Foto: Solveig Artsman

Sommarresa

Årets sommarresa har temat ”Järnvägsparker”.

Vänföreningens sommarresa äger rum 20 juli och den har ett tema i år. Det är järnvägsparker och vi samlas vid den gamla järnvägsstationen (mitt emot Atterdags) i Visby kl. 9.00 för en liten introduktion.

Vi besöker bland annat det trevliga järnvägsmuseet i Tjuls, Eskelhem där vi blir guidade. Våra guider kommer också att berätta om sina egna odlingar i närheten och vad de gör med älggräs, havtorn, rosenkvitten, kirskål och en del annat som säljs under namnet Tjuls gårdsprodukter.

Vi åker i egna bilar och samåker i möjligaste mån.

Anmäl till 070-5453361 om du vill delta.

Välkommen!

SOMMARPROGRAM I BOTANISKA TRÄDGÅRDEN 2016

Samling Solvisarplan om inget annat anges.

Arrangörer:

Trädgårdsstyrelsen DBW

Botans Vänner

I samarbete med Vuxenskolan

- Juni 16 19.00 Brunnsmusik GotlandsMusikens Brass
- Juni 18 11.00 - 14.00 Växtmarknad på Paviljongspan
12.00 Invigning av trädgårdsveckan med tal av Wiveka Schwartz,
ordf. i Botans Vänner
- Juni 21 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning
- Juni 22 19.00 Brunnsmusik GotlandsMusikens Brass
- Juni 24 10-18 Traditionellt midsommarfirande på Paviljongspan/Gotlandsänget
- Juni 28 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning
- Juni 29 11.00 Barnverksamhet. Trädgårdens hemliga djurliv, Camilla Djurberg.
- Juni 30 19.00 Brunnsmusik GotlandsMusikens Brass
- Juli 5 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning.
- Juli 7 14.00 För hela familjen. Fjärilar och andra småkryp, David Lundgren,
Naturum.
- Juli 7 19.00 Brunnsmusik GotlandsMusikens Brass
- Juli 13 14.00 För hela familjen. Trollsländesafari med Mart Marend.
- Juli 13 17.30 Krydd- och medicinalväxter. Maria Ahlsten guidar. Arr: BV
- Juli 13 19.00 Nalenjazz Playboys

- Juli 19 18.00 Rosvandring under ledning av Rolf Engström
- Juli 20 11.00 Barnverksamhet, barkbåtar i bäcken med Lisa Örtbrant.
- Juli 21 19.00 Jazz i skymningen Mix av standards med JazzåNova
- Juli 26 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning.
- Juli 27 11.00 Barnverksamhet, barkbåtar i bäcken med Lisa Örtbrant.
- Juli 28 19.00 Swingmusik Lyttkens kvartett
- Aug 2 18.00 Trädgårdens rum under ledning av Frida Tollerz.
- Aug 4 19.00 Skönt sväng i trädgården Lasse med vänner
- Aug 9 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning.
- Aug 11 19.00 Cohen & Co i sommarnatten Tomas Boström
- Aug 16 18.00 Trädgårdsvandring under ledning av trädgårdsmästaren. Guidning.
- Aug 18 19.00 Tradjazz och dixieland Sulan City Stompers
- Aug 26 19.00 Serenader i Rosariet Sångsällskapet NS
- Aug 27 20.45 Fladdermöss i Botan, för hela familjen. Guidning med bl a ultra-
ljusdetektorer, David Lundgren, biolog Naturum.
- Okt 1 10.00 - 14.00 Visbydagen Soppkok på årets grönsaksskörd. Arr: BV

Efter 33 års inventering och fem års sammanställande och författande finns florin över Gotlands vilda och förvildade flora snart i sinnevärlden. Verket omfattar två band.

Ledare för Projekt Gotlands flora har hela tiden varit Bo Göran Johansson. Han är också en av huvudförfattarna. De övriga huvudförfattarna är Jörgen Petersson och Gun Ingmansson. Alla tre är bosatta och

Gotlands flora – nu är den snart här!

Band 1 – 256 sidor – beskriver de geologiska och klimatmässiga förutsättningarna för Gotlands flora. Dessutom belyses växternas invandring och i vilka miljöer de nu finns. Det finns även kapitel om bland annat gotländska namn och om de personer som sedan 1600-talet har skrivit om Gotlands flora.

Band 2 – 712 sidor – tar upp alla de cirka 2 400 olika taxa (namnsatta växter) som någon gång har beskrivits från Gotland. Förutom inventeringens resultat tas uppgifter från publikationer om Gotlands flora med samt belägg i många herbarier.

Det här är ingen bestämningsflora i sedvanlig bemärkelse utan en utförlig beskrivning av var, när och hur olika växter har förekommit på Gotland. Inte precis en flora att bära med sig i byxfickan!

verksamma på Gotland. De tre har också bidragit med många av de fantastiska foton som beledsagar texterna. Stellan Hedgren har också varit fotograf och dessutom producerat utbredningskartorna. Marita Westerlind och Magnus Martinsson har även de bidragit med härliga foton.

Fredagen den 17 juni kl. 17:30 blir det boksläpp på Almedalsbiblioteket. Då kan man träffa alla inblandade och även köpa verket till det facila priset av 350 kr – för båda banden tillsammans!

Alla blomstervänner önskas varmt välkomna!

För Gotlands Botaniska Förening och Projekt Gotlands flora

Agnita Ekman
redaktör

Gotlands flora band 1

beskriver de geologiska och klimatmässiga förutsättningarna för Gotlands rika och unika växtlighet. Vidare ges en översikt över kärlväxternas invandring till Gotland och i vilka miljöer de nu förekommer.

Jämförelser med arter och artantal görs också med närliggande floraområden runt Östersjön.

En översikt ges om de gotländska växtnamn som används i florin. I särskilda kapitel beskrivs utforskandet av Gotlands växtvärld alltsedan tiden före Linné till våra dagar inom Projekt Gotlands flora.

Allt detta är rikt illustrerat med ett unikt kartmaterial och med bilder på växtmiljöer och arter ur den gotländska florans rika skattkammare.

Omslagsfotograf band 1: Magnus Martinsson (framsidan, havssträndäng, Sandboviken, Sanda) och Stellan Hedgren (baksidan)

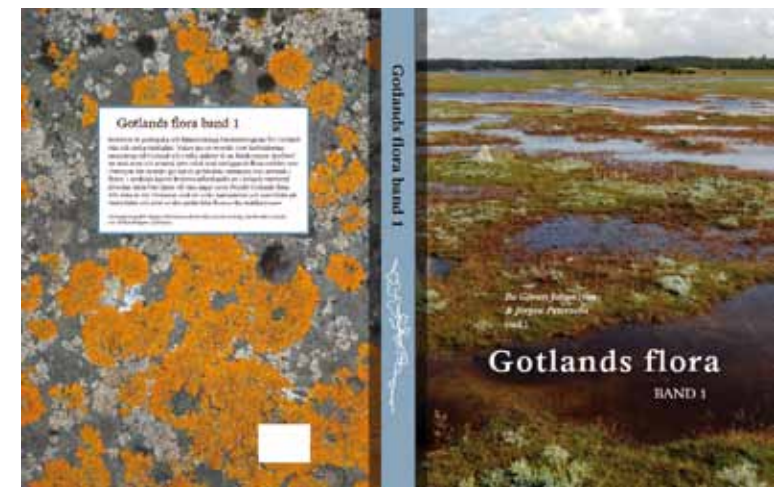
Omslagsfotograf band 2: Stellan Hedgren (framsidan, gotlandssippa, och baksidan)

Gotlands flora band 2

innehåller en komplett förteckning över alla nu drygt 2 400 förekommande och tidigare genom århundradena angivna kärlväxter från Gotland.

Närmare 400 år har gått sedan de första växtlistorna sammanställdes för Gotland. För alla dessa växter presenteras när de först uppgavs från Gotland, deras huvudsakliga växtmiljöer, annan intressant information från till exempel specialinventeringar samt om de i jämförelse med äldre källor ökar eller minskar på ön. De olika växternas utbredning på Gotland beskrivs med hjälp av prickkartor, antalet ekonomiska kartblad och km²-rutor där de noterats och/eller lokalistor där de påträffats. Allt detta utgående från de inventeringar som har genomförts sedan 1983 inom Projekt Gotlands flora.

Ett rikt bildmaterial ingår i presentationen av många arter som du kan finna vid strövtåg i Floras rike på Gotland.

"Biologisk mångfald i vår närhet"

Föreläsare: David Lundgren, Naturum, Vamlingbo

Text: Ann-Britt Magnusson

Foto: David Lundgren, Rolf Kokkonen

Vad har vi vår närhet? Vad ser vi, när vi går ut i naturen?

För min egen del är det oftast växterna jag tittar på, men det finns ju mängder av djur! Små djur, som knappt syns, ibland vill de inte synas och därför är de aktiva på nätterna (t ex svärmare, nattfjärilar och fladdermöss), men mestadels är det för att man måste böja sig ner eller lyfta på huvudet för att se dem. Och ha bra ögon...

De nattaktiva susar ljudlöst förbi oss om vi händelsevis skulle vara ute på natten. En fladdermus navigerar med hjälp av "öronradar" dvs de sänder ut ljud som studsar tillbaka om de möter något motstånd. Fladdermusen hör det återkommande ljudet och vet att "där finns något jag inte bör krocka med".

David gav oss en bild av vad man kan hitta om man ser sig omkring och är lite lyhörd.

Fladdermöss

I Sverige finns många olika arter av fladdermöss och om vi har tur kan vi se dem i Botaniska Trädgården. Av de 19 arter som finns i Sverige är 10 hotade och rödlisade. Alla är fridlysta.

En fladdermus kan äta upp till 7000 myggor per natt och hjälper på så sätt till att hålla myggbeståndet på rimlig nivå.

Fladdermus vid Bottarve

Spindlar

Spindlar finns överallt utom i Arktis. I Sverige har ca 700 arter registrerats - stora med långa ben och pyttesmå! Aldrig farliga, men en del gillar dem inte ändå. Spindlarna är nyttiga, men också känsliga, speciellt för bekämpningsmedel. Nästan alla spindlar är rovdjur och de äter främst bladlöss, myggor och flugor. Alltså bra att ha på sommaren, då vi människor anfalls av mygg och våra växter av bladlöss! En del spindlar övervintrar inte i Sverige

På bilden ses en zebraspindel med vacker teckning.

Vinkelhoppspindel

och kan flyga till Sydeuropa och tillbaka med något som kallas "ballongflykt" (ballooning).

Blomkrabbspindel

Bin och humlor

Bland andra småkryp hittar vi **bin och humlor** - SÅ viktiga för att vi ska få pollinering av våra födoämnesväxter. Solitärbin, tambin, humlor - alla hjälps åt med detta viktiga arbete.

Honungsbin har varit husdjur sedan länge, men är nu hotade av den ensidiga odlingen med stora arealer av endast en gröda.

Hjälp dem genom att odla varierande växtlighet med mycket blommor!

Anlägg gärna en äng i Din trädgård! Bygg boplatser för dem - gärna i form av "hotell" med bambupinnar, urborrade trädstammar eller ihåliga som bladvass. Bunta ihop dem och placera i varma lägen.

Humlor är tuffare än bina och tål sämre väderlek. Alla utom drottningen dör under vintern så det är viktigt att drottningarna snabbt hittar föda tidigt på våren. Sälg och vide, krokus och pärlhyacint är favoriter.

Rödmurarbi

Fjärilar

Dagfjärilar ser vi naturligtvis ofta, men hur är det med nattfjärilarna? Ibland hinner man se dem på kvällen i lampans sken, men oftast försvinner de när man närmar sig. Ofta gräspräkliga och platta.

En som nog är svårfångad både att se och fånga på bild är den **humlelika dagsvärmaren (Hemaris fuciformis)**. Den ser ut som en kolibri, då den suger nektar ur blomman - därför benämns den ibland som kolibrifjäril. Tillhör gruppen, men syns oftast dagtid.

”Kolibrifjäril” Foto: Rolf Kokkonen

Sniglar

De senaste åren har Sverige invaderats av den spanska skogssnigeln (mördarsnigel) och vi är alla rädda för att få in den i våra trädgårdar.

Än så länge tycks Gotland vara relativt förskonat från invasionen. Vi har dock andra, ”snälla” sniglar t ex svart

skogssnigel och **pantersnigel**. Den senare har fått sitt namn av att den ser ut som en panter eller leopard. Gör ingen skada i våra trädgårdar.

Hittills har jag hållit mig till de små vännerna i vår närhet, men det finns större. Betydligt större!

Nedan syns en **kattuggleunge**. Den kan iakttas i ängen, parker och trädgårdar. Den vill gärna ha något att bo i t ex en uggleholk.

Tornugglan däremot trivs i gamla träd, rishögar och torn (kanske därav den fått sitt namn?).

Bägge är nattjagande fåglar.

En mindre fågel är **halsbandsflugsnapparen**, som nästan bara häckar på Gotland

och Öland (i Sverige).

Den kan ses i lövskogar, parker, ängar och trädgårdar och väljer gärna äldre skogar. Den bygger öppna bon i håligheter i träden och gärna också i en vanlig fågelholk med öppning framåt.

Nyss har vi haft Valborgsfirande med eldar på många ställen. En liten figur som gillar rishögar är **igelkotten**. De har minskat i antal och vi måste ta hand om dem som finns kvar! Akta så vi inte eldar upp dem! Samma sak i trafiken, där man kan se många döda igelkottar på vägarna. De är allätare och gillar bl a sniglar.

Som Du förstår finns det mängder av smådjur, som inte får plats i en timmes föreläsning eller ett referat av densamma. Men - det finns många av djur som vi måste se till att de kan fortsätta att finnas i

våra trädgårdar och i vårt jordbruk: blomflugor, dyngbaggar och -flugor, gallmyggor, sländor, jordlöpare, nyckelpigor, parasitsteklar, rovflugor och många flera!

Vad kan vi göra för våra vänner?

Alla djur i vår närhet är väldigt viktiga och vi kan göra mycket för dem genom att ha sådant i våra trädgårdar som de behöver bl a

- nektarrika växter
- ängsblommor
- damm med växter och vatten
- holkar och humle-/bihotell
- lövhögar

Trädgården får gärna vara lite ”slarvig” med maskrosor här och där, ängsliknande delar och snår av växter med blommor (slån t ex).

Sälg och vide är viktiga för humlorna.

Kan vi själva få någon hjälp i våra trädgårdar? Jodå!

Ett bra djur som kan hjälpa oss mot ohyra, bladlöss, trips och spinnkvalster är **skinnbaggar**. De kan användas i växthus t ex och håller då efter de som skadar våra växter. Sätts ut tidigt på säsongen.

Läs gärna mer på Jordbruksverkets hemsida - www.jordbruksverket.se.

Sök på Gynna nyttodjuret.

20 april 2016

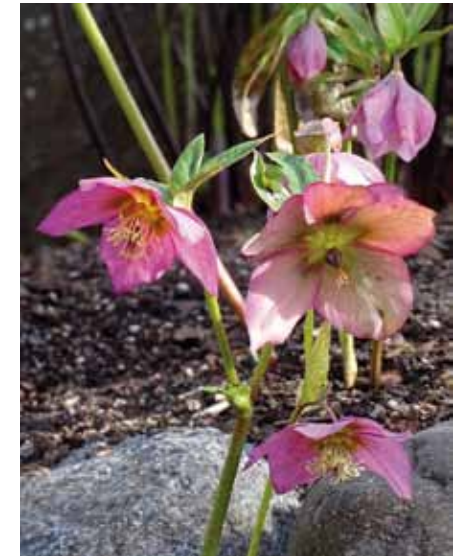
Ann-Britt Magnusson

En åkerhumla söker efter pollen bland snår, ris och blommor.

Min botaniska trädgård

Dikt: Anette Blomberg
Foto: Anette Blomberg
och Karin Zander (julrosor)

God morgon hälsar Platanen
då jag varsamt smeker dess
fuktigt nyväckta sidenskinn
du igen anser den alldeles
nyfriserat ljuslockiga Trollhasseln
första mötet med vårens Alpros blir
hänfört tyst
ifrån min sida
Violblyg är hon i sin skirt sköra skära
fågring
nu är det vår nu är det vår
kluckskrattar Gräsändsbröderna i den
ännu
Näckrosfria dammen där Bambun
stoltserar i givakt framför den Kejsarliga
vilken under föregående blomstringstid
erbjöd sin mantel i
syrenblått till kopparfärgad velve-
tinmocka
nu ständar tioårsväntan

Korre Korre Ekorrpigg i blick
möter förundrat människoöga
min barndomsvisa sjungs ljudligt för

honom på hoppets gren
tjatrande förvåning
högre opp hopp topp
kast mellan krona till krona
klave
Korre älsklingskorre
vart
ett sådant spratt

så

själva anledningen
förutom seendets överfallande
känns och hörs
en ljuvt sprängande smärta när tusen vita
vingar
bereder stammens flygtur
Magnolia
min kupade hand ber knoppen
och jag vet att
yngste sonens farfar befinner sig högst i
trädets vidunderligt vita
han ler i höjden
frågar om sitt bredvidgående för behoven
nedanför

han som älskade och älskar renheten
han som älskar sin sonson

och där

Tulpanträdet mästertligt gigantiska verk
nära sprött rött mot blodets rött alldeles
invid
Julrosor på väg bort
Prakt pioner på intåg
gula Vivans kjol i klockad krans bjuder
piruett i menuettdans
mitt i ringen valsar farmor
min allra käraste Gullvivefarmor
mycket nära och långt alltför långt bort

Mispelns glansiga glasklasar klingar ikapp
med den välnärda
Koltrastens strupguld
här är Gudagott att vara
skynda Rosenknopp ännu i dvala
väck ditt längtande Penséöga
nu blundar jag för etsandet av
överlevnadsbilder
stärkta av

Lavendelns doft till händers blodrusning
ut ur mitt Eden
för att snart återigen välkomnas

mycket snart

Gotlands första trädgårdsmässa

Text och foto: Ann-Britt Magnusson

För första gången anordnades en trädgårdsmässa på Gotland i april 2016. Jätteroligt!

Och det var många som tyckte samma sak. Kön utanför entrén till Wisby Strand ringlade lång, då jag kom på lördagsmorgonen, nästan ända bort till Biblioteket! När man kom in möttes man av mängder av växter. Bland montrarna fanns AB Linds Växthus, andra plantskolor, trädgårdstillbehör, köksinredning, men även textilier, städfirmor och på nedre plan researrangörer.

Naturligtvis ville Botans Vänner också ha en monter och med hjälp av Linds Växthus (lån av växter), en duktig fotograf (Solveig Artsman), intensivt arbetande

På bilden ses Solveig Artsman och Christel Hamilton, som tog första passet på lördagen.

ordförande och medlemmar fick vi en fin monter. Den bemannades av medlemmar och styrelseledamöter.

Inför mässan hade vi tryckt upp broschyrer och vykort att dela ut och de gick åt!

Om vi ska tala lite om det negativa så tror jag att mässarrangörerna får flytta det stora podiet till ett annat rum nästa år. Dels tog det plats så det var svårt att komma fram, men även var ljudnivån så hög att det var svårt att höra vad man sa eller ville prata med grannen om.

Men - detta är småsaker i förhållande till vad roligt det var att få delta i ett sådant arrangemang!

Ann-Britt

Är det någon som inte tycker om rabarberpaj?

Alla har troligtvis ett eget paj-recept, men här kommer ett som är favorit i vår familj.

Sätt ugnen på 200 grader.

Ingredienser

½ dl strösocker
2 dl vetemjöl
2 dl havregryn
2 tsk bakpulver
Rör samman allt

Smält 150 g smör, häll smöret i de torra ingredienserna och rör samman. Om det blir torrt kan man smälta lite mera smör och hälla i.

Under tiden:

Ta så många rabarberstjälkar Du vill ha i pajen (ca 5-6 st). Dela i 3-cm-stora bitar.

Koka upp vatten i en kastrull och lägg i rabarbern.

Låt sjuda ett par minuter.

Häll av vattnet och låt rinna av ordentligt.

Lägg 2/3 av pajdegen i en stor ugnsfast form. Tryck ut den i botten och en bit upp på kanterna. Lägg rabarbern på degen och ovanpå smulas resterande deg ut.

Grädda i 30 minuter.

Ta ut och låt svalna. Serveras med vaniljsås eller -glass.

Mjöl- och sockerfri paj

Om Du vill undvika mjöl och socker är detta en god variant:

Ingredienser

½ dl ICA sötströ (inte alls om Du inte vill ha den söta smaken)
2 dl mandelmjöl
½ dl kokosmjöl
1 tsk bakpulver
½ tsk vaniljpulver
Rör samman allt

Smält 125 g smör, häll smöret i de torra ingredienserna och rör samman. Om det blir torrt kan man smälta lite mera smör och hälla i.

Gör därefter på samma sätt som med den ursprungliga pajen.

Servera med hemgjord glass eller grädda smaksatt med vaniljpulver.

